

KÖZMŰVELŐDÉS

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkeket a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	— — — — —	8 Kor
Félévre	— — — — —	4
Negyedévre	— — — — —	2

— Hirdetések díjszabás szerint.

Rossz törvény. Hangoztatjuk folytonosan, hogy a külföld nem ismer bennünket, — de hogy nem, jól ismer, de persze a mi hátrányunkra. Ungara vagy Hungara az egy megbélyegző fogalom a külföldön. A lelketlen leánykereskedők ismertek így bennünket. Miért nem hoz hát a magyar törvényhozás ezekre szigorú drákói törvényeket? Ha nem akarják tekinteni a lelket, tekintsek a magyar nevet, melyet ezek a hiénák feketitettek be annyira. Nincs újság, melyben ne olvassunk arról, hogy itt is ott is elfogtak leánykereskedőket s a vége mi lesz? Egy pár koronával megszabadulnak a büntetéstől s jövőre újra es okosabban kezdik az „üzletet.“ Meg kell változtatni e törvényt minél sürgősebben s erre nagyon kérjük a néppárti képviselőket. Hisz ez már hallatlan dolog, hogy Budapest előkelőnek mondott és kikiáltott kávéháza is büntánya, hol veszélyben forog a női becsület! Szigorú törvényeket hozni, hogy mindenkorra elmenjen a kedve a lélekereskedőknek.

Rendkívüli státusgyűlés.

Az erdélyi róm. kath. státus folyó hó 14-én délelőtti 10 órakor Kolozsvárt, a róm. kath. főgimnázium dísztermében, rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlést megelőzőleg kegyelmes fő-

pásztorunk 9 órakor az akadémiai templomban teljes-összisztencia mellett szent misét pontifikált, a főgimnázium énekkara pedig mise alatt, magyar- és latin egyházi énekeket adott elő. A szentmisén részt vettek az egyházi és világi státusi képviselők és nagyszámú hívő nép is.

Szent mise végeztével a státusgyűlés tagjai a főgimnázium dísztermébe vonultak, hol Béli Ákos gróf, világi alelnök, Szentkereszty Zsigmond báró elnöklése mellett egy bizottságot küldött ki, mely kegyelmes atyánkat, mint a közgyűlés elnökét, a gyűlésre meghívta.

Pont 10 órakor érkezett a terembe szerelt főpásztorunk, kit a gyűlés tagjai lelkes éljenzéssel fogadtak.

Fájdalmas érzéssel, szomorú hangulatban nyitotta meg Önagyméltósága a gyűlést.

Olyan helyről jövök, — úgymond — a honnan csak szomorúságot hozhatok. Erdélyi Károly dr. főgimnáziumi igazgató ravatalától vezetett ide utam. Ott fekszik ravatalon, saját szobájában ő, aki disze volt úgy a róm. kath., mint az egész magyar tanári karnak, saját rendjének és a magyar tudományosságának. Én őbenne, — így folytatja Excellenciája — nemcsak a nagy, hivatott tanférfiút, hanem igazi jó barátot is veszítettem el. Arra kérem a státusgyűlés tagjait, hogy a kiket kötelességük el nem szőlít, azok szíveskedjenek Kolozsvárt maradni a holnapi temetésre. Azt javaslom, hogy

Erdélyi Károly emlékét a státusgyűlés jegyzőkönyvileg örökítse meg. Ezen közökhajt a státusgyűlés egyhangulag elfogadta.

Püspök urunk ezután megokolja ezen rendkívüli státusgyűlés összehívását, melynek legfőbb oka az, hogy a státus jószágigazgatójának nemrég bekövetkezett halála azon alternatíva elé állította az igazgatótanácsot, hogy vagy pályázatot hirdessen a jószágigazgatói állásra, vagy pedig az összes ingatlan birtokokat, — az erdők kivételével, — bérbeadja. Ezután az ülést megnyitja.

Következik az igazoló választmány jelentése, mely szerint a jelen rendkívüli közgyűlésen megjelent 32 egyházi és 61 világi, összesen 93 státusi képviselő.

Pál István előadó erre felolvassa az igazgatótanács javaslatát, melyben azt ajánlja a státusgyűlésnek, hogy az uradalmakat adja bérbe, — püspök urunk pedig felkéri Jósika Gábor bárót, hogy az igazgatótanácsnak ezen álláspontját szíveskedjék indokolni.

Jó s i k a G á b o r báró először is rámutat azokra a nehézségekre, a melyek mindenütt meg vannak ott, ahol egy erkölcsi testület kezeli a vagyont. A státus is, mint erkölcsi testület, nem képes mindenben és mindenütt oly intenzív felügyeletet gyakorolni, amint az a jövővelmezőség fokozása szempontjából szükséges volna, a mi aztán maga után vonja az

T Á R C A.

A mi hitünk.

Irta: **Burger Arthur** főgim. tanár.

Mit Jezus Krisztus isteni szavával,
Oly réges-régen megjósolt nekünk,
Hogy jönni fognak a hamis próféták
És harcra kelnek egykoron velünk,
Hogy jönni fognak számtalan rajokban,
Hogy a gyávának szive megremeg
És rombolással járják a világot,
Oltárokat a porba döntenek.

Im teljesült az Úr jóvendölése,
Hamis próféták járnak szerteszét.
A gyöngö, léha emberi szivekbe
A kételkedésnek magvát hintve szét.
Im itt vannak már a hamis próféták,
Közöttünk járnak kísértet gyanánt
És gyűjtik-gyűjtik a pokol számára
A gyöngö ifjút, aggot egyaránt.

És hirdetik, hogy nincs Isten az égben,
Hogy Jezus Krisztus csak halandó volt;
Hogy mit Istentől nyert vallásnak mondunk,
Az mind hamis, az mind csinált, koholt.
Malaszt, üdvösség, a pokol, menyország,
Csak gyermeknek való naiv mesék.
Mk egykoron, a réges-régi korban,
Az állat-embert boldoggá tevek.

És hirdetik, hogy hit, vallás badarság,
Istenben hinni csak a balga fog.
Minek az Isten! Mért kell őt imádni?
És benne hinni rég avult dolog.
Művelt csak az lehet a mi korunkban,
Ki észvallást vall s hiven követi.
S hitet, vallást, Istent s minden szentet
A sutba dobja s a porba veti.

Modernizmus, te balga, leha jelszó!
Erőködésed minékünk mit árt?
Bár ezredévek szállnak már a sírba,
Az egyház mégis áll; erős, szilárd.
Hazug tanod közénk hiába dobtad,
Mibennünk az visszhangra nem talál,

Mert tudjuk azt, hogy tanaid nyomában
Csak pusztulás jár, s erkölcsi halál.

Mi szent hitünknek szentséges igéit,
Miket az Isten mondott el nekünk,
Gyávan elhagyni érted sohasé fogjuk
S harcolni veled mindig kész leszünk.
Mert gyáva nem lehet, kinek hitében
Az Üdvözítő szent kegyelme él,
S ha velünk Isten végtelen kegyelme:
Silány hadtól vaj ki fut, ki fél?

És szent harcunkban szentséges vezérünk,
Kit ünnepelni összegyűltünk ma,
Krisztus urunknak földi helytartója:
A jószágos, a szentséges Atya.
Már vivja harcát a hamis tanokkal,
Már irtogatja sátán fajzatát:
És itt a tábor, mely megingás nélkül
Követni fogja a jó szent atyát.

Csak jöjj tehát, mi bátor szívvél várunk,
Gonosz hadadtól meg nem rettenünk!
Mert érzük azt, hogy nálunk az igazság
És érzük azt, hogy Isten van velünk.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 17.

„A legjobb hírnevnek orvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. „

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

uradalmak jövedelmezőségének csekélységét. — De egy másik ok is van a bérbeadás mellett. A papok, tanárok fizetését pontosan kell teljesíteni, a templomokat, iskolákat javítani kell, tehát a státusnak szüksége van egy bizonyos fix jövedelemre, a mely kérdésnél nem a gazdag ember, hanem a jövedelmezőség szempontjából kell gondolkodni és éppen azért ő ez esetben, ha gazdasági és erkölcsi szempontból garanciát lehetne nyerni a bérbeadóknak, ez esetben indokoltnak tartja a bérbeadást.

Ezzel szemben ifj. Jósika Gábor báró éppen a házi kezelés mellett beszél és a státus 1907. évi jelentéséből kivett számadatokkal azt bizonyítja, hogy a házi kezelés mellett az uradalmak megfelelő jövedelme igenis biztosítva van.

Baresay Andor először is azt akarná megtudni, hogy a bérbeadás mellett mennyi jövedelem fog befolyani az uradalmakból. Mindaddig, amíg ez előtte nem ismeretes, addig a bérbeadás mellett határozott állást nem foglalhat el.

Balázs András dr. tordai plebános, hosszabb beszédben, határozott állást foglal a bérbeadás ellen. Feltűnieti az egyes uradalmak jövedelmét, a melyek a házi kezelés mellett növekedést mutatnak. Együttal azt is indítványozza, hogy a bérbeadás kérdését vegyék le a napirendről, mert a státusgyűlés 1906. évi határozata értelmében, a státust érdeklő ily nevezetes kérdésben, csak a rendes közgyűlés határozhat.

Béldi Tivadar, a bérbeadást már csak azon szempontból sem tartja megengedhetőnek, mert a házi kezelés mellett szervezett tisztviselői kar keletkezett, ezeket pedig a státus nem hagyhatja állás nélkül, nyugdíjazásuk vagy pedig végkielégítésük, igen sokba kerül.

Igen érdekesen beszélt a bérbeadás ellen, Szvacsina Géza kolozsvári polgármester. A bérbeadás mellett, — így érvel a polgármester, — egyetlen egy ok van, és ez az ok, a peculiaris dolog, a pénzkérdés; a házi kezelés mellett pedig számtalan okot lehet felhozni. A

míg a birtokok házilag kezeltetnek, addig azon a területeken, minden de minden katolikus és magyar marad. A házi kezelésben a státus az úr, őreá tekint mindenki, a tekintélyt és hatalmat ő tartja kezében. A bérbeadásnál ez a nagy erkölcsi és anyagi tekintély eltűnik, s a tulajdonos helyett minden erő és befolyás, a bérlő kezébe megy át. Ezek az okok oly nyomatók, hogy itt a pénzkérdésnek háttérbe kell vonulnia.

Rudnyánszky József báró a bérbeadás mellett foglal állást és egy indítványt terjeszt be, a melynek értelmében a státus a mezőgazdasági uradalmak bérbeadására nézve tartson nyilvános árverést, melynek eredményében, az igazgatótanács, az őszi rendes közgyűlésen, a további elhatározásokra nézve, indokolt javaslatot adjon.

Ilyen értelemben szólal fel Sándor Pál árvaszéki ülnök is.

Farkas Lajos hosszabb beszédben támogatja id. Jósika Gábor báró felszólalását és érvelését. Ő a bérbeadást nem tartja oly veszedelmesnek, mint azt feltűnietni szeretik, sőt nemzetgazdasági szempontból is igen szerencsésnek tartaná, ha egy egészséges bérlőosztály fejlődne ki. Védelmezi az igazgatótanácsot, azokkal a támogatásokkal szemben, a mely egyesek nyilatkozataiból észrevehető.

Nemes Ferenc dr. városi tanácsos Kolozsvárt, általánosan figyelem között, érdekesen fejtegeti azon okokat, melyek a házi kezelés mellett szólnak. Hasonló értelemben szólal fel Kiss Bálint is, a ki úgy találja, hogy a házi kezelés mellett, eddig sem volt a státus fizetési dolgában, soha kényszerhelyzetben.

Miksa Imre és Balás Endre dr. papnevelőintézeti rektor szintén a házi kezelés mellett foglalnak állást. Utóbbi reámutat arra a sajnálatos körülményre, hogy a bérlők igen gyakran, vallási és faji tekintetben, ellenséges indulattal vannak eltelve a tulajdonos iránt, s így megtörténhetik az is, hogy a bérbeadás mel-

lett, a róm. kath. státus, éppen a kath. egyház ellenségeinek ad kegyeret.

Ifj. Ugron Gábor szerint, mivel most nincsenek adatok a státusgyűlés előtt arra nézve, hogy valjon a házi kezelésben jövedelmeznek-e többet a birtokok, vagy pedig a bérbeadás rendszere mellett, azért most ne döntsön a státusgyűlés, se pro se kontra, hanem javasolja, hogy adassék felhatalmazás az igazgatótanácsnak, a továbbiakra való intézkedésre, melyet aztán utólagosan, az őszi státusgyűlés tudomásul venne.

A különböző vélemények és érvelések elhangzása után, elnöklő főpásztorunk elrendelte a szavazást afölött, hogy a státusgyűlés továbbiakra is fennakarja-e tartani a házi kezelést, vagy pedig belemegy a bérbeadásba?

A szavazás eredménye az lett, hogy a státusgyűlés 54 szavazattal elhatározta, hogy megmarad a házi kezelés mellett és egyben fel is hatalmazta az igazgatótanácsot, hogy a jószágigazgatói állást, a saját hatáskörében betölteni szíveskedjek.

Az igazgatótanács második javaslata az volt, hogy a státusgyűlés adjon felhatalmazást az igazgatótanácsnak arra, hogy a Czell által bérelt kolozsmonostori sörgyárat, ugyan e bérlőnek 150.000 korona vételárért eladhassa.

A közgyűlés vita nélkül elfogadja az igazgatótanácsnak javaslatát.

Hasonlóképen egyhangulag felhatalmazta a státusgyűlés az igazgatótanácsot arra is, hogy a Jegénye-fürdőt, a hozzátartozó összes ingatlanokkal együtt, melyek Jegénye község határában fekszenek, a kolozsvármegyei menhely létesítésének céljaira, a vármegyének megfelelő vételáron eladja.

Mivel a rendkívüli státusgyűlésnek több tárgya nem volt, elnöklő püspök úr, miután a gyűlés tagjait ebédre meghívta, a gyűlést bezárta.

Delután 4 órakor igazgatótanácsos ülés volt, a melyen a státusgyűlés határozata felett értekeztek és Sperker Ferenc szentdemeteri nagybirtokost, egyhangulag a státus jószágigazgatójává megválasztották.

Csak jöjj tehát, mi szembe nézünk véled,
Legyen kezében a bűn ostora:
Mi szent hitünköt, Istenünk tanától,
Eltántorodni nem fogunk soha!!

Bérmaut

(Folytatás.)

F. hó 8-án delután 4 órakor búcsuzott el püspök úr önméltósága Nagyboldogasszony lelkes és buzgó hivatól. Alig fél órát tartott a tünnető kísérettel diszitett utazás, s már Szt.-Tamás községhez értünk. A falú végén fölállított diszkapunál Péter József jegyző fogadta a püspököt. A beszéd tartalma és hangszínezete azt a kellemes meggyőződést keltette a hallgatókban, hogy a száj a szív bőségéből beszél. Erré püspök úr a megindulás zengő hangján válaszolt. A templom ajtónál Vilman Géza lelkész fogadta a főpásztor-helyettest. Beszédje a buzgó lelkipásztor meghatottságát tükrözte. Püspök úr erre is atyai szeretettől áradó választ mondott.

Dacára a misszióknak, mely csak pár nappal azelőtt végződött, a gyónók szép számmal jelenkeztek.

A delutáni ájtatosságon a szokásos beköszöntő beszédet Körösy lelkész tartotta.

Másnap délelőtti 9 órakor kezdődött a szertartás. Az előirt imádságok elvégzése után öméltsósága szöszékre lépett. Az iszákosság, vadházasság és káromkodás bűnéről beszélt. A

beszéd bírálatába nem bocsátkozhatom, mert még most is ama bámulat hatása alatt állok; hogy lehet egy tárgyról sokszor s mindannyiszor változatosan és nagyhatással beszélni. Ezután a szent mise következett, mely után a püspök 382 buzgó hívőnek osztotta ki a bér-málás szentségét. Levén „dignus operarius mercede sua,” a házigazda szíveségéből itt is agapéztunk, persze az antiálkoholologia 25-ik §. keretében. Delután 3¹/₂-kor fölszedtük a sátorfát, s néma meghatottsággal utaztunk Szt. Domokos felé. Hogy mért voltunk némák és meghatottak; azt tudja mindenki, aki a történelmet lapozgatta. A község végén a szép és faji jellegű diszkapunál Dániel József jegyző fogadta a püspököt. A templomajtónál Lukács Vilmos lelkész üdvözölte. Az üdvözölő beszédnek is, de főképp püspök úr válaszában hatása következében nedves szemekkel vonultunk be a templomba. A beköszöntő beszédet Márkus Endre tartotta, mely után a delutáni ájtatosság következett. Bűnbánó lelkében itt is szüret volt. Másnap 9 órakor kezdődött a szertartás. Az előirt imák elvégzése után öméltsósága a szöszékre lépett; itt az iszákosság, vadházasság és gyermekneveléséről beszélt. A honfi erények voltak az összekötő szálak, melyek Báthori sírjától látszottak kiindulni. Nem tudom a püspök könnyezett-e beszédje alatt, de a hívő sereg igen. Szentmise után 768 jámbor hívőnek osztotta ki a bér-málás szentségét. A többi aztán a testvéri szeretet keretében itt is

úgy folyt le, mint Szt. Tamás. Delután májusi ájtatosság volt, mely után püspök úr a balánbányai intelligenciát gyöntatta meg. Másnap a reggeli szentmise után Balánbányára indultunk. A szép, regényes völgy, melyen haladtunk, üdítő hatást gyakorolt volna kedélyünkre, ha a szomorú emlékü hegytetőn busongó Báthori-kápolna a hozzáfűződő gyászos történetet füleinkbe nem súgja. Diszes bányász-egyruhába öltözött lovas bandérium jött előnkbe. A szimbolikus diszkapunál Rakovszki Gyula bányamérnök fogadta a főpásztor-helyettest. Beszédje mely vállalásos meggyőződésről tett tanúságot, mely tapasztalatunk szerint tényekben is lépten-nyomon megnyilvánult. A szertartás 9 órakor vette kezdetét. Az előimák után öméltsósága szöszékre lépett. Püspöki tapintatának itt is fényes bizonyítékot adott, mert az anyaegyházról 14 kilométer távolságra fekvő filia híveinek a hitről beszélt, meggyőzvé őket arról, hogy hit nélkül nincs sem földi jólét, sem üdvösség. Szentmise után 123 hívőnek osztotta ki a bér-málás szentségét. Délkor gróf Rotalier bányatársulati elnök úrnak volt szívesen látott vendége a püspök és kísérete. Az ebéd grófi volt. Itt láttam életemben először megvalósulva azt a közmondást, hogy „a magyar ember mikor eszik, nem beszél.” Csak öméltsósága nem tartotta meg a nemzeti regulát. A kíséret meg nem szegte volna semmiért. Csúpan azért, mert aki nem tud arabsul, nem beszélhet arabsul. Három órakor búcsut vet-

Püspök urunk Kolozsvárott.

Minden hónapban szerencsétlen bennünket kegyelmes püspök atyánk, hanem ezek a látogatások oly rövidek, hogy ni inkább az elválás fájdalmait érezzük és nem az együttléti örömeit. A május hava azonban hozott sok örömet, s ezek között azt is, hogy kegyelmes Atyánkkal öt napig együtt lehetünk, szerető szavait, kegyes utasításait, szives tanításait hallhatjuk, s a fárasztó munka közben már-már csüggedni kezdő lelkünk az ő példáján új munkára serkentjük.

Május 13-án érkezett szerető nyája közé. Azonnal tudja Kolozsvár apraja és nagya. Mindenki látni akarja őt, mindenki beszélni akar vele. Oly sok a szegény, oly sok az árva és ő senkit sem utasít el. A gyónatószékben a lelki beteget gyógyítja, a kórházban a lelki beteget vigasztalja. az oltárnál hiveiért imádkozik. Minden gondja a rábizott nyáj. A status gyűlésén arról tanácskozik, mily módon jövedelmez többet a birtok, mert ő még több jót akar tenni. Hogy a tanácskozás üdvös legyen, előbb szent misét mond, s a midőn közmegnyugvásra mindenki a helyes kezelési mód mellett nyilatkozik, akkor ő a templomba siet, hogy Istennek hála adjon.

Csak a templomban vannak nyugodt percei, itt, a mikor a jó Istennel beszélget. Akkor nem zavarja senki, mert tudja mindenki, hogy az ügy, a melyet most intéz el, van olyan fontos, mint az övé, sőt ennél százszorta fontosabb; a templomon kívül nincs nyugta. A tisztelgők, kérelmezők hosszú sora várakozik az előszobában, hogy ügyes-bajos dolgát a püspök színe elé vigye. A gyónók nagyszáma készül a lelki megtisztulásra, s minden egyes számlálgatja a percekét, mikor kerül már rá a sor, hogy ő is új lélekkel térjen vissza az élet nehéz küzdelmeihez.

Ilyen az apostol igazi élete, napirendje. Csak akkor változik a kép, ha valami nem várt esemény közbe jön. Kegyelmes urunk kolozsvári tartzkodása alatt is közbe jött az a nem várt esemény, a melytől mindenki félt, de a

tünk Balántól és elkisértük a főpásztor-helyettest Somlyóra, a hol egy napon át önfeláldozó munkájának fáradságait legalább parányi részben kipihente, 13-án reggel Csikdelnére ment a püspök. A diszkapúnál Gál József fogadónk fogadta. Talpraesett, vallásos és hazafias érzéstől áthatott kis beszéd volt, mely a püspök szívet, a mint válaszából kivettük, kellemesen érintette. A templomajtónál közös „Bátyánk” Péter Lajos szentszéki tanácsos fogadta. Űgy beszélt, mint egy öreg pátriárka. Hangja reszketett, könnyei, melyek mindnyájunket kicsalták, sűrűn hullottak, mert 49 évi delnei gond-és fáradságteljes munkája után az idő vasfoga miatt ki kell mennie otthonából, el kell válnia szeretett hiveitől. A püspök válaszában elárulta, hogy az ő könnyecskéi is könnyű helyen állanak. Ezután kezdetét vette a szentmise, melynek végeztével a püspök prédikált a már ismertett szónoki talentumával. Ezután 162 jámbor hívőt részesített a Szentlélek ajándékaiban. Delkor a püspök és kísérte Bálint Lajos főesperesnek volt szivesen látott vendége, aki ez alkalomból meghívta Somlyó és a szomszéd községek tantszülteit is. Tudom szidást kapok érte, de mégis elárulom, hogy a kegyelmes úr tilalmán a szeretettől duzzadó szívek egy pár dikió formával egy kis jóakaratu csorbát ejtettek.

(Folyt. köv.)

K. G.

melyet senki sem várt. A kolozsvári róm. kath. főgm. tudós és munkás igazgatója, hosszas szenvedés után visszaadta lelkét az Urnak. A gyászisteniszteletet Kegyelmes Atyánk végezte nagy segédlettel. Szomoruan szép nap volt május 15 ike. Gyászolt Kolozsvárnak színe-java, mert akkor temették Erdélyi Károlyt, de fehélen tiszta volt az ég. Talán azt akarta a jó Isten ezel értésünkre adni, hogy a vallásos és munkás élet után nem kell a halottat gyászolni, hanem inkább üdvözölni kell őt, mert most kezdődik az ő élete.

A Kegyelmes úr gondját nem kerülte ki az ifjúság, mely az ő szívében oly előkelő helyet foglal el. 16-án meglátogatta a róm. kath. főgm. ifjúságát, jelen volt a VIII. osztály osztályvizsgáján, a hol — nemcsak a nap heve miatt izzadó vizsgázóknak szerzett egy kis enyhülést és hátszót.

A bátorító szavak nem tévesztették el hatásukat és hisszük, hogy a fogékony ifjú lelkék meg is örzik és meg is valósítják a püspök úr atyai intelmét.

Május 17-én nagy napra virradt Kolozsvár katolikus közönsége. E napon osztotta ki püspök urunk a bérmálás szentségét. Mintegy 500-an részesültek a Szentlélek kegyelmeiben. Reggel 8 órákor esendes misét mondott a Kegyelmes úr, a szent mise után Dr. Hirschler praelatus úr beszélt a Szentlélek Isten ajándékairól. Szent beszéd után következett a bérmálás. A kolozsvári nagy templom szűknek bizonyult a közönség befogadására. Bérmálás után a főpásztor szólott az ő hiveihez, beszélt szeretettel, meggyőződéssel a Szentlélek működéséről. Szavait mély figyelemmel hallgatta a közönség, s midőn a főpásztor a szülőknek és bérmásulóknak lelkére kötötte, hogy gyermekeik örömében ők is igazi lelki megtisztulás, bűnbánat és a szent áldozás által vegyenek részt, akkor sokan föltették magukban, hogy a jó tanácsot követni fogják. A jó föltétel tette érlelődött, mert a Kegyelmes úr a délután jó nagy részét a gyónatószékben töltötte. Este 6 órákor szent beszéd volt, mely után a májusi ájtatosság következett. A loretoi litánia után áldást adott a Kegyelmes úr a legméltóságosabb Oltáriszentséggel, s a nap kedves emlékeül felvette az ujonnan alapított Mária kongregációba a polgári fiú iskolának 18 növendékét. Az új Mária levonték kezükben égő gyertyával, szívükben égő hittel, reménnyel és szeretettel ígérték örök hűséget és hódolatot a Menyország Királynéjának.

18-án reggel távozott körünköl a szeretett főpásztor, kit utjában szerető hiveinek buzgó imája kísér.

Kath. Népszövetség.

Deményháza.

Május 10-én alakult meg, nem várt eredménnyel, Deményháza a kath. népszövetség. Gegő György plebános úr felkért minket: P. Péter Humilis-t és alóírtat, hogy az aláírásban segédkezzünk, mit igaz örömmel és lelkesedéssel tettünk. Fáradozásunknak megvolt a fényes eredménye, mert ma Deményháza már virágzik a kath. népszövetség mintegy 100 taggal, jól lehet a hitközség a sztföld kisebb községei közé tartozik.

Tehát a mi örömünk nagy, de a plebános uré még nagyobb, hogy a megalakulás oly fényesen sikerült.

Igy tehát a szt. föld két községe, Mikháza és Deményháza megmutatták a többieknek, hogy

akarni kell jó lélekkel és készséges szívet s a népszövetség azonnal megalakul mindenütt.

Jólesett szemlélni, hogy mily készségesen teszik ki a korona tagsági díjat, midőn megértették velük eme szövetekezés célját és hasznosságát.

Marosujvart

f. hó 17-én alakult meg a katolikus népszövetség. A vasárnap délutáni gyűlés sikerét az ügybuzgó plebános már hetekkel ezelőtt készítette elő. Hitközségi közgyűlésre hívta össze Magdó plebános híveit, kiktől elbucszott elnöki megnyitójában a derék egyházi gondnok, Stepan Miksa, nyug. bányatanácsos. A távozó gondnok hitfeleinek nem hagyhatott volna szebb emléket azon szavainál, melyek a népszövetség sürgős megalakulására buzdította őket.

Dr. Fejér Gerő ismertette részletesen a népszövetséget. Majd Jovian Antal áll. isk. igazgató beszélt hatással a jogvédelemről.

Rass Károly pedig befejező beszédben valósággal magával ragadta az egybegyűlteket.

A gyűlésen mintegy 150-en voltak jelen, kik lelkes felkiáltással csatlakoztak az országos mozgalomhoz. Az igazgató és csoportvezetők megválasztása után nyomban beiratkoztak tag-nak 90-en. A gyűlést az iskolás növendékek szép éneke zárta be.

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

Pályázati hirdetés.

A nagyszabeni tanítónőképző intézet I-ső osztályába a következő 1908/9 tanévre felvételtelert folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskola, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték.

Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel.

A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

1. Keresztlevél.

2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idej első felévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő.

3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról.

A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 36 korona (18 forint). A kérvényeket az intézeti igazgatóságához június hó 15-eig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintézte, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek.

A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik.

A III. osztályba felvehető olyanok is, akik kisdödvőnői oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a gimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek.

A bennlakásról prospektust szivesen küld az igazgatóság.

Nagyszabén, 1908. május 2-án.

Dr. Bilinszky Lajos,
képzőintézeti igazgató.

Támogassuk szívvel-lélekkel, vagyis tollal és pénzünkkel az egyházme-gyénk érdekeit szolgáló ezen egyet-len lapunkat.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Püspök urunk a mult szerdai reggeli vonattal a rendkívüli statusgyűlésre Kolozsvárra utazott. Kíséretében volt Döbrössy Alajos pécsi kanonok, a főpásztor egykori nevelője, ki végkép elbucszott tőlünk s Kolozsváron át székhelyére, Pécsre utazott vissza. A gyulafehérvári tartózkodás nagyon jót tett neki s itt kedves modorával mindenkit megnyert. Isten hozza őt vissza körünkbe.

Lányi püspök 19-én fejezte be bér-mautját, 20-án Csíksomlyón pihent s ma este városunkba érkezett Bálinth Lajos főesperes kíséretében.

Medicánador, lazarista főnök s az igralmas nővérek magyarországi igazgatója Nagy-szebenben járt, az ottani tébolydában önfeladózóan működő nővérek látogatására és tegnap Alvinc felől püspök urunk látogatására városunkba érkezett.

— **A esanádi püspök** május 10-iki felszentelésén egyházmegyénket dr. Hirschler József kanonok praediktus képviselte.

— **Plebánusi vizsga** volt kedden és szerdán. Elég szomorú dolog, hogy csak ketten jelentkeztek: u. m. Popp József holemányi lelkes és Pénzes László székesegyházi káplán. Mindketten sikerrel vizsgáztak.

— **Városunkból** a statusgyűlésen résztvettek: Tamási Áron és Kovács Lajos prelátus-kanonokok, dr. Ujfalusi József apátkanonok, dr. Balás Endre rektor és dr. Kóródy Péter tanár, pápai kamarások, dr. Fejér Gerő regens, Hejja Kálmán pénztáros, felelős szerkesztőnk és dr. Cserni Béla.

— **Hírek az egyházmegyéből.** Kegyelmes püspök urunk elfogadta Neurihrer Ödön apát-plebánus lemondását, melyet még márc. 24-én nyújtott be, miután az egyházköz-ség vezető egyéniségeivel ismételve beható tárgyalásokat folytatott s meggyőződött arról, hogy a lemondás elfogadása a brassai egyházköz-ség belső bejékének előmozdítására fog szolgálni. Püspök urunk egyelőre az egyházmegye központi szolgálatába hívta be őt. Az egyházköz-ségnek ideiglenes kormányzásáról a később meg-ejtendő választásig egyidejűleg Meisel József szentszéki tanácsos, segesvári plebánost bízta meg, akinek oldala mellé, — hogy a segesvári plebánia vezetése fennakadást ne szenvedjen, Márton Andor püspöki szertartót rendelte kiegészítőül.

— **Erdélyi Károly dr.** halála nagy veszteség a kath. tanügy terén. A kolozsvári gimnáziumnak igazgatása nagy tekintélyt kölcsönözött. Főpásztorunk nagyon szerette őt, mert megértette a főpásztor intencióit az ifjúság nevelése körül — kezére dolgozott. Nem csoda, ha a május 14-iki rendkívüli statusgyűlésen oly kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunytól. Jó barátságban volt a világi papokkal s jókedvű humorával mindenkit megnyert s nagy tudományával tekintélyt vívott ki magának mindenfelé. Egyházmegyénkhez szorosabb kötelek fűzte, a mennyiben püspök urunk pár év előtt sztszéki tb. tanácsossá nevezte ki. Vágya volt még az utóbbi időben is az egyetemi cathedra, de az isteni gondviselés a cathedra helyett egy sirböltöt jelölt ki számára a kolozsvári temetőben. Nyugodjék békében.

— **Megtérés.** Sepsiszentgyörgyön a minap tették le a hitvallást Fejér Manó esperes kezébe három testvér: Bogdán Artúr né Zathureczky Bella, Vajna Miklósné Zathureczky Viola és Kovács Lászlóné Zathureczky Janka.

— **Kath. népszövetségi gyűlés** lesz városunkban vasárnap délután a városi vígadóban. Bővebbet a közönségnek tudomására a kibocsátott meghívók hoznak.

— **Júniusi ajátosság** a barátok templomában. Püspök urunk egyes intézkedése folytán június 9-én este 7-1/2-kor kezdődőleg Szent Szív ajátosságát tartanak; e szép ajátosság kilenc napig tart szent beszéddel és litániával, mit lapunk szerkesztője fog tartani. Ez alkalomra a főltár püspök Atyánk jóvoltából egy díszes tabernakulumot kap s a templomot az oltáregylet fogja díszíteni. A havi szentségimádást jún. 14-én az oltáregylet ugyanott tartja. E szép és kedves ajátosságra már most jó eleve felhívjuk a hívek figyelmét.

— **Az érettségi vizsgáknak** írásbeli része e hét három első napján folyt le, hallomás szerint kiváló eredménnyel. A szóbeli részén, mely június hó második felében lesz, dr. Szamosi János udvari tanácsos, egyet. tanár fog elő-nökölni.

— **Kirándulás.** A IV. éves hittanhallgatók mult esütőrtökön kellemes gyaloglást végeztek Alvincre és vissza. A fáradságot azonban elfeledtette P. Pucher atya barátságos asztala és szíves vendéglátása.

— **Az Emke** pünkösdi másodnapján Maros-újvárt tartja évi rendes közgyűlést.

— **A tekozó fiú** másodszor fog a publikum elé állani. A diákok előtt már egyszer nagy hatással előadott zenés színjáték ismét színre kerül vasárnap este 7-kor és pedig teljesen függetlenül a népszövetségi gyűléstől a vidéki vendégek tiszteletére.

— **Esküdtzéki tárgyalás.** A gyulafehérvári kir. törvényszéknek a folyó évben a 2-ik esküdtzéki ülészak június 1-én veszi kezdetét és tart előreláthatóan ugyanazon hó 10-ig. Tárgyalás alá kerül körülbelül 6 ügy.

— **Kézdivásárhelyt** vasárnap Mária Kongregációba tagfelvételi nagy ünnepség volt. A délelőtti ünnepség a vígadóban folyt le nagy közönség részvételével, a délutáni a templomban, mely zsufolóság megtelt. A tagfelavatást Balázs Ferenc főesperes tartotta, ki szép beszédet mondott az új kongreganistákhoz.

— **Különös.** Mikor a kath. sajtóról írunk, vagy beszélünk, úgy teszünk, mintha az valahol távol volna tőlünk, olyan messzeségben vagy magasságban, hogy mi azt el nem érhetjük. Így aztán egyet írunk vagy besze-lünk s ezzel mintha megtettünk volna mindent, behuzódunk mint a csiga — törté-njék odakünn akármí. Hogy manokról beszél-jük, itt van egyházmegyénknek a lapja — e z t e h á t a m i k a t h. s a j t ó n k, pártoljuk ezt? Ép a napokban kellett beszűntetni több példányt — nem fizetnek. Irnak-e bele? Annyi erő, tehetség van még a legutolsó faluban is — és . . . csak egy 5 filleres lev. lapra volna szükség, 5 percnyi munkára s meg volna az igazi kath. sajtópártolás. Ily kicsinyesnek látszó dologból fog kialakulni az óriási nagy kath. sajtó. A hogy helyi s porszemekből alakult ki, míg mi ezeket a porszemeket nem gyűjtjük s nem hordjuk egy helyre, addig minden cikk csak nagy dobverés lesz.

— **A kánikulai** hőség minálunk is és egyebütt is beütött. A szárazság veszéllyel fenyegeti a szépen indult vetéseket, rossz termésre van kilátás, ha csak az egek csatornái meg nem erednek.

— **Darányi miniszter** székely akciójának maradó emlékei: Csíkszeredában földműves iskola, mintá baromfitelep, Tordán kisebb gazdasági iskola, Dicsőszentmártonban szőlőmunkás iskola, Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyt, Gyer-

gyödtróban mintá méhes, Székelykeresztúron, Sepsiszentgyörgyön. Kézdivásárhelyen mintá baromfitelep, tizenegy helyen paraszt mintagazdaság.

— **Küzdelem az alkohol ellen.** Az alkohol káros hatásáról eddig oly sokat írtak, hogy külön e kérdésről egész könyvtárat állíthatni össze, azonban tudvalevő, hogy éppen azok nem ol-vassák el, a kiket a kérdés talán leginkább érdekelne s a kiknek leginkább volna szükségük e kérdéssel tisztában lenni. Éppen ezért a meg-indult mozgalom vezetői, hogy e kérdésről a kevésbé kutató közönséget felvilágosítsák, elő-adásokat rendeznek mivel a közvetlenség és esetleg a szemléltető képek jobban megragadják a közönség figyelmét.

Ujabbán a Good templar rend főtítkára Dr. Dóczy Imre budapesti orvostudor f. hó 14-én a belügy- és honvédelmi miniszterek megbízásából a helyi esendőr szárnyparancsnokságnál tartott tanulságos előadást. Majd külön meghívásra a ref. theologia dísztermében, hol szép számmal összegyűlt közönség előtt rántotta le a leplet az alkohol pusztító hatásáról.

Ugyanezen napon a Szentimre egyesület szociális szakosztályában Szabó György, az erdély-rezsi alkoholelles népszövetség elnöke, Huber Ferenc, P. Trefán Leonárd és Dr. Dóczy Imre nagyhatású beszédekkel s meggyőző érvekkel a jelenlévők közül számos egyént nyertek meg a szövetség részére.

F. hó 17-én Marinka Lajos, az alkoholelles népszövetség főtítkára és Harmath Győző ke-reületi titkár Kiskapuson és Magyargyerővásár-helyen rendeztek előadást, minek eredményeké-pen különösen a magyarajkú lakosok közül szá-mosan léptek be az abstinensok sorába. Ezen eredmény nagyrészen Anderkó Rózsika tanítóné és Kuszto Géza tanító közreműködésének kö-szönhető, kik követendő példaképen minden alkalmat megragadtak az alkohol káros hatásáról felvilágosítani a népet. Máskülömben örömmel kell megemlékeznünk, hogy megyénk több járásában a vasárnapi korcsmázás igen kedvező ha-tással végre van hajtva.

A mint értesülünk e hó folyamán megint lesz egy nagyobb szabású előadás Kolozsvárt, hol híres szakemberek fognak előadni; erre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A dési kereskedő** és iparos ifjúság a kath. iskolában felállítandó ifjúsági könyvtár javára színlelőadást tartott. Színre került Erdősi Károly „R á k ó c z i é r t” című színműve kitűnő alakításban. Mindenesetre dicséretet érdemel a dési ifjúság, hogy oly nemes célra, oly komoly tárgyre színművet adott elő.

— **Uj földbérli szövetkezet.** Egyre alakulnak ezek a hasznos társulások, amelyek lehetővé teszik, hogy a földművesek különlen szétszórt erőiket egyesítve nagyobb birtokokat közvetlenül a tulajdonosoktól vehetnek bérbé és ne legyenek kénytelenek másodkézből jóval drágábban bérelni. Megalakult legutóbb a Boldogkői földművesek szövetkezete Abaujban, a mely Zichy Meskó Jakab gróf bodóki uradal-mát vette ki haszonbérbe. Amint halljuk, még több helyen vannak ily földbérli társaságok alakulokban.

— **Méhészeti előadások.** Tóth János miniszteri vándortanító e hó 19-én Piskitelepen, 20-án Alvincen tartott előadást. 21-én Tövisen, 22-én Niklőslakán, 23-án Kerelőszentpálon, 25-én Oláh-Kocsárdon, 26-án Betlenszentmiklóson foly-tatja.

— **Felkérem** azon főtisztelendő urakat, kiknek kerületében fürdőhely van, hogy illetékes tényezőkre hassanak azon irányban, hogy az illető fürdőhelyeket lapunkban hirdetni ne mu-

lasszák el. Ez által is lapunk ügyének lendületet adunk.

— **Mindazoknak, kik utalványt kaptak, hogy hátralékaikat befizessék s ez ideig nem fizettek, a lapot beszüntettük.**

— „Legjobban szeretem a friss, telt arcot.“ Ki ne volna e tekintetben egy véleményen Mephisto-val? De milyen gyakran nélkülözik fiatal emberek a friss arcot. E helyett látni sápadt arcszínű és általános gyengeséget, anélkül, hogy valamely betegség mutatkoznék. És mégis ezen rossz arcszín súlyos tüdőbajnak az előjele. Ily esetben tehát „Sirolin-Roche“-t kell venni, a mely — mint azt számtalan orvos igazolja — a vért javítja, az organizmust erősíti, az étvágyat előmozdítja és a testet a tuberculose behatásától megvédi. „Sirolin-Roche“ gyógyszer-tárban kapható.

A kath. népszövetségről.

Mibenléte, szükségessége, célja, megalakításának módzatai.

Írta: **Németh Gellért.**

Hogy mit kell érteni az országos kath. népszövetség alatt? — a cím elég érthetően megmondja. Szoros egyesülést az egész ország kath. vallású népének nyelvre, fajra, társadalmi helyzetére, foglalkozásra, politikai pártállásra és minden egyébre való tekintet nélkül. Azaz nem csupán kath. jelleg és szövetkezeti érzék kívánatik meg, hanem az együttérzésre és együtt való cselekvésre határozott készség is minden olyan esetben, mikor a kath. vallás és így mindnyájunk érdekéről van szó, amit megítélni elsősorban a szervezet igazgatóságának feladata. Tehát kifejezetten cselekvésre való elhatározás kívánatik meg attól, aki a kath. népszövetségnek méltó tagja akar lenni. Ez a jelentése a kath. népszövetségnek. Kevés szóval meg lehet határozni és érteni. Annál többet lehet és talán celszerű is beszélni a szükségességről.

Nem mai keletű az a törekvés, hogy a katolikusokat minden térről leszorítsák, az érvényesüléstől teljesen elzárják. De ma már valósággal megdőbbször az ellenség támadásának úgy heve mint ereje, nem is említve annak sokféleségét. Fegyvere eddig inkább csak a hízog és gúny, ritkábban volt a rágalom vagy éppen erőszak. Kinálgatta a fölvilágosult, jeles, kiváló s több efféle epithetonokat, miáltal sok gyenge lélekkel véka alá rejtette a katholicitását, sőt meg is tagadtatta, annyira, hogy talán családjuk körében se mertek keresztet vetni magukra.

Ahol pedig ez nem használt, ott elővette a gúny fegyverét és azzal próbált szerencsét. Sűrűn röpködtek felénk mint kartácsok az ultrarantán, klerikális, bigot, sötétenc, türelmetlen s több efféle elnevezések, amiktől sok gyáva katolikus úgy lekapta fejét, hogy erővel se lehetett őt többé fölegyenesíteni. A sok, úgynevezett jó katolikus szinte nyavalyatöréssé lett az ijedelemtől. De még mindig maradtak olyanok, akik bátran megállottak. Ezek ellen most a napról-napra való megrágalmazást tartják gyakorlatban, ami, tekintve, hogy szócsövik millió és millió s tekintve, hogy liberális alkotású törvényeink ellenük kellő védelmet nem nyújtanak, — mindenestre meg fogják tenni romboló hatásukat. S végre majd jön az erőszak, amint Franciaországban már tényleg meg is jelent. Így jutottunk odáig, ahol most vagyunk s ahol ellenségeink bátran és méltán szemünkbe mondják, amit Tertullian mondott egykor a pogányoknak: „sola vobis reliquimus templum.“ Sőt ellenségünk kémeivel

már templomainkba is betolakodott, egy-két törvénnyel már azokba is benyúlt.

A nagyravágásában és büszkeségében fölülmulthatatlan I. Napoleon magán kívül volt dühében, mikor VII. Pius pápa őt hatalma tetőpontján az egyházból ki merete átkozni. Mégis, mikor kiadta a parancsot a szentséges atya elfogására, utasította a megbízott tábornokot, mondván: „ügybányjékön velem, mintha kétszázezzer harcra kész fegyverest láttna a háta mögött.“ Tehát még akkor is olyan félelmes tekintélynek tartotta a kereszténység fejét, aki ha ma nem, holnap győzedelmeskedhetik bármilyen hatalmas ellenfél fölött. És hogy állunk ma? Ma sokkal bábtrábban merik sértegetni az egyház fejét, le merik nyílt utcán köpködni püspökeit, el merik rabolni javait. És kik? Talán Napoleonnál hatalmasabb egyének? Szó sincs róla. Megteszi büntetlenül bármilyen mocskos zsidókölők.

Igazán nevelésesegek volnánk, ha nem inkább sirni kellene fölöttünk. Számbeli és minden egyéb vonatkozású túlsúlyunknál fogva érdekeink ellen egy újat se volna szabad mozdítani bűnhődés nélkül. És? Annak dacára minden, még a legsúlyosabb sérelmet is fojtott fölszisszenéssel fogadjuk, mindenbe belenyugszunk.

Ez így nem mehet tovább. Szükséges, hogy tegyünk valamit, még pedig hatályosan, ami csak úgy lehetséges, ha mindnyájan összetartunk s egységes vezetés mellett küzdünk. — **E z é r t v a n s z ü k s é g a n é p s z ö v e t s é g m e g a l a k í t á s á r a.** Még pedig sürögő szükség. Nem csupán azért, mivel helyzetünk immár türelhetlenné kezd válni, hanem legfőképpen azért, mert a törvényhozás készülő alkotását, az általános szavazati jogot teljes megsemmisítésünkre használhatják föl ellenségeink. Tekintsük az általános szavazati jog behozatalát általános népfelkelésnek és fogjuk tudni méltányolni azt az eshetőséget, hogy a sok száz ezer újonnan fölfegyverzett harcoss ellenünk küzd-e vagy velünk? — Ha ellenünk, — úgy semmi meg nem fog bennünket menteni a teljes leveretéstől, mint Franciaországban, ahol tudvalehetőleg száz lélekre 98 kath. és két másvallású jut és ez a kettőt örvényhozásilag tette tönkre a kilencvennyolcat, holott ezeknek épen úgy meg volt a szavazati joguk, mint másoknak. Ha velünk, úgy a szavazati jog terén lévő és a mi vallásunkbeliekre nézve most fönnálló hátrányos arány épen ezen államkormányzati új alkotás által változhatik reánk nézve kedvezővé szám-beli túlsúlyunknak megfelelőleg.

Ísmélem tehát, hogy a szervezkedés, az egyesülés szükséges. A koncentrált erők hatása mindenestre nagyobb, mint az izoláltaké. „A h á r m a s k ö t é l n e h e z e n s z a k a d e l.“ (Préd. 4. 12.) Ha tehát szükséges a szervezkedés, világos, hogy a kath. népszövetség iránt való közöny semmi létjogosultsággal nem bír, sőt még a lanyhaság is megrovást érdemel. A kath. népszövetség lévén hivatva arra, hogy ebben az országban minden jogos kat. érdekeknek érvényt szerezzen, méltán elmondhatja: „a k i n i n c s v e l e m, e l l e n e m v a n.“

(Folyt. köv.)

Idea: a kepe megváltása könnyítéséről...

I. pont. A kepe név eredetét kimutatni nem tudom; csak sejtem, hogy az francia eredetű, mert más nemzetek nyelve a latinban ezt a szót *Capetia*, nem ismeri. Talán francia papok, mint misszionáriusok hozhatták

e szót, a székelyek megtérésekor, gyakorlatba; mely gyakorlat ma is ismeretes a székelyek között kepe, képezés alakban, de más helyt sehol elő nem fordul; még a franciák között sem a nagy forradalom óta, mely a régi intézményeket egy csapással megszüntette.

II. pont. Semmi kétség sem lehet abban, hogy Szent István király a katolikus Egyház megalapítását a dézmákra fektette; és a dézma jövedelem volt az összes kath. egyházi javadalmak első és főforrása. Aki ezt kétségbe vonná: 1) tudatlan lenne az első felvezető történetében és jogi okmányában, 2) nem érdemelné, hogy valaki vitaközök vele.

III. pont. A magyar egyház dézmagyakorlásáról klaszikus tanú IX. Gergely pápa, ki *1293-ban* (Fejér. Cod. Diplom. III. 2. pag. 388.; és *Thurio Monumenta Hungariorum Sacram illustrantia* I. rész 113, 114. lapon) magyarországi követének utasításul adta, „hogy a magyar egyház szokása szerint az Archidiaconusok az ő kerületeikben beiktatják a hivatalba, és hivatalból kiteszik (instituant . . . et destituunt sacerdotés) a papokat, és a Cathedralikumot s a Procuratiót, midőn a kerület papjait meglátogatják, beszedik; és minden dézmának három része a püspöknek, és a hátralévő negyedrészből három rész a „magistereknek“ jut és csak a negyedik rész marad a plébánosoknak.“ *Solu quarta parte sextadecima videlicet presbyteris reservata.*

A dézmának ezen $\frac{1}{16}$ része valóban csekély lehetett, s azért emlegeti ugyanott a szent- atya azt a következményt, hogy a papi pályára, szegény volta miatt, sok a panasz és „indeque accidit, quod vix, nisi servilis conditionis presbyter, invenitur.“ Ennek legyőzésére utasítja a pápa saját követét Praenestini Jakabot, hogy a papi rend jobb dotációját szorgalmazza. Ez a tatárjárás idejében, mit eredményezett? nem tudom; de a dézma felosztás országos gyakorlatát a pápa leveléből tisztán látom.

IV. pont. Nincs kétségem, hogy az a pápai utasítás az erdélyi dioecesis papjaira is jól talált, azaz: a papságnak a dézmákból csak $\frac{1}{16}$ rész volt átengedve; a többi az erdélyi püspökök és az Archidiaconusok (és a mesterek, kik az iskolák tanítói voltak) szedegették . . . Ennek, mint világos dolognak okmányyszerű bizonyítását mellőzhetem.

V. pont. A kepe szót honi okmányok világa mellett üldözöbe venni sem kedvem, sem időm nincs. De az bizonyos, hogy Nagy Lajos király a kepe, = *Capetia* = szót és pedig épen a székelyföldön, jól ismeri és okmányban is használja 1344-ben július 28-án, (Fejér. Cod. Dipl. IX. I. 193. lapon.) hol a székelyek panaszai folytán a püspök Szécsi András gróf jogviszonyait és törvényszékének hatáskörét rendezve, a kepezetést is emlegeti az 5-ik pontban: (nb. nem fekszik előttem az okmány, ami az erdélyi káptalan levéltárában ma is megvan s azért csak visszaemlékezés után idézem, de hiszem, hogy nem vagyok tévedésben) így rendelkezvén a nagy király:

„az erdélyi részek lakói a nevezett püspöknek a jövő évtől kezdve minden egyes kalongya képéért fizetni fognak egy pondo denárt (= hat denárt) a királyi kincstár értékszámítása szerint. Ha pedig ez a püspöknek nem tetszenék, akkor az érdekelt a köteles képét = *Capetia* = hagyják künn a mezőn, kivéve ezen esztendő, mert az új denárok az erdélyi részekben még nincsenek forgalomban.“

Itt csak az a kérdés: az erdélyi püspök székelyföldi egész dézma jogát akarja-e a király megváltani? vagy csak a papok $\frac{1}{16}$ rész dézmáját?

Erre az a feleletem, hogy több mint kétszáz éves korszakban 1556-ig a jogi okmányok soha, sehol az erd. püspök és archidiaconusai dezmáját nem nevezték másképen, mint dezmának: míg a papok $\frac{1}{16}$ részének a neve kepe volt = Capetia = úgy mint ma is.

Milyen természetű tehát a kepe?

Hogy a kepe nem lenne földteher: azt így szokták megállapítani:

1. „Valószínűleg a plébános és az egyházközség között létrejött önkéntes egyezsége alapuló járandóságok mennyisége a kepe, mely keletkezése óta különböző időkben különböző volt.”

2. A megállapított egyezményben kikötött kepek, vagy családonként = (füst-szám szerint) azaz valamely telken lakó minden gazda által; vagy pedig ágy-szám szerint fizettek úgy, hogy minden nős férfi, ha többen is egy telken laknak, egy egész vagy fél kepét fizetnek a termés mennyisége szerint. Ezen egyik vagy másik felosztási alpnál a férfi és a feleség ha özvegyiségre jut is, ha önálló gazdaságot folytat egész kepe, ha pedig nem folytat, fél kepe fizet.

3. A kepe állott:

a) őszi és tavaszi gabonatermésben, buza, rozs, árpa, zabtól;

b) tűzfából, erdővel bíró községekben;

c) szőlőműveléssel bíró helyeken bizonyos számú veder mustból;

de már egyéb jövedelmek nem szokták kepe név alatt forogni. Például amit a Canonica Portio évente behoz; amit a plébánia vagy templom szerzett belső vagy külső birtoka behoz; amit alapítványi tőkék után beszednek kamattal; vagy amit a vallás-alap etc. kiegészül, vagy évenként ad: a stolaris jövedelmek, a matricularis taxák s egyéb accidentiák nem szokták kepe név alatt érteni; és ha némely helyeken, például Háromszéken a kálmínisták között még a pápi palást díját is, még a „tikmony megfővés” — ideje rövidségéhez mérhető kurta harangozások díja is, még a keresztelések adandó kakas, vagy jérce-csirke is stb. kepejövdelemnek van nevezve több hivatali jelentésben: ez oly extra vagans felfogás, mit generalisálni nem szabad s aminek az eredete csakugyan a protestáns papok „conventionis állapot”, a régi gyakorlatban volt papkivás és papmarasztás — okozhatott, aprólékos egyezményeket és kedvezményeket hozván létre, mikből idővel szemszűrő — járandóságok lettek.

4. Sem a régi magyar, sem az erdélyi törvényhozás a kepe alkatrészeinek fenn bemutatott részleteit, miket a gyakorlat ismert, nem emlegeti; és taxative sehol fel nem sorolja. A szabályok pedig csak őszi és tavaszi kepekről, gabonáról, triticum, siligo, hordeum, avena-ról és tűzfáról beszélnek. Hogy ezen termények mind a földből jönnek: az sehol sem adott alkalmat annak törvénybeni kifejezésére, hogy ezen járandóság földteher lenne... míg a tized mindig földtehernek volt jegyezve, olyan értelemben, hogy annak a földnek a birtoka, a birtokost a tizedszedésre jogosult személy iránt bizonyos szolgálományokra kötelezi.

5. A kepe nem a földön fekvő teher (mely t. i. a földtől elválaszthatlan függésben lenne, úgy, hogy csak megszüntetés, megváltás, kárpótlás által végződhetne);

mert ha a szántóföld birtokosa, minnek termése például csak három kalongyára rüg, egy ugyanannyi termésű szántóföldet megveszen, úgy, hogy ezután termése már hat kalongyára rüg, holnap az eddigi mindket szántóföld után már félkepe lesz köteleze. Megfordítva, ha a hat kalongyát hozó földet felelő részben eladja, ezen eladás által a keletkezett félkepe fizetési terhe rögtön megszűnik. A föld tehát mint életelen tárgy, nem kötelez cselekedetekre, járandóság fizetésre; mert ez a köteletség csak a föld tulajdonosára talal. És ez a köteletség általában nem tisztán személyi jogviszony a terhelte föld birtokosa és a jogosult között. A birtokosnak tartozási kötelezettsége jogilag másképpen nem érthető, mint a jogosultat megillető azon jog által: melyet arra a földre bír. De a kepe-nél a jogosultnak nincs ilyen joga a földhöz; mert ha ez a föld katolikus tulajdonos kezéből átmegy ref., lutheránus, unitárius ember kezére s a földnek quantuma kepe terhet involvál: ez a fizetési teher a katolikus emberre egészen megszűnik, átmenvén rendre az új birtokosokra...

6. Bérfizetés tehát a kepe egyházi és iskolai szolgálatok teljesítésére; és így nem az ingatlan birtok, de a szolgálatokat szokás, vagy célszerűség okokból felhasználó személyek a kötelezettség hordozói azon tény folytán, hogy bizonyos egyházközségek tagjai és az egyházi élet közösségének részesei.

VI. pont. Milyen természetű tehát az a kepe? Ebből az én ideám szerint a felelet világosan kilátszik, hogy a dezma $\frac{1}{16}$ része levén községenként a székely plébánosok javára régi gyakorlat szerinti püspöki dezmák; és a dezma mindenütt a föld terhe lévén, a kepe is a föld terhe kell hogy legyen. Itt hiába való minden ellenző — újabb eredetű okoskodás, mert soha sehol, senki sem fizetett kepe csak is a földbirtok után. És azok az okoskodók, kik a kepe nem akarják a föld terhének venni: mind e mai napig sehol sem mutatták ki, hogy a kinek „földje” nem volt: az köteles lett volna kepe fizetni a papságnak.

Más kérdés az: hogyan, milyen módozat és arány szerint függ egybe a kepe a földdel? Mert hogy erősen egybe függ, és csak is a földbirtokkal járt: abban semmi kétség sincs. Ez a teher azonban nem olyan, mint ma a telekkönyvi teher; nem is úgy itélendő meg, mely holdanként vagy dülönként nyomná a községek határait; mert a régi korban igen helyesen a kepe terhet kapcsolatba hozták a családokkal és ki volt gyakorlatilag fejzeve, hogy 1) minden család, 2) földbirtoka után, 3) a pap és iskola számára, 4) kepe fizet, 5) minek mennyiségét a közgyakorlat határozta meg, 6) az apostoli királyi hatalom föfelügyelete mellett.

A vezető gondolat ebben a kepe fizetésben az volt, hogy a kinek semmi, vagy csak kevés birtoka nincs, nem fizet kepe; de a kinek sok, nagy birtoka van, az sem fizet a termés nagysága szerint, de csak azon papiszolgálat szerint, melyet az egyházi törvények alapján használni

és követelni éppen úgy joga volt, mint a közepes és kisbirtokosoknak. Fel volt téve (ami ma is helyes), hogy nagy birtokos és nagy gazdagság: az ritkaság; közepes és kisbirtok: az gyakori és alig van ember, aki szegény sorsában, a földbirtok vágyától mentes lenne... A nagybirtokos vagy M á g n á s, Nemes vagy P a t r o n u s. Mindkettő állásánál fogva jóakarója lévén az egyháznak, régi idők óta duplán fizette a kepe. A középbirtokosság... kisbirtokosság... Ezt most fejtegetni nincs kedvem.

A birtokviszonyok ilyen felfogása mellett következni látszott, hogy a pápi és tanítói rend állása, ha nem is fényesen, de elégségesen biztosítva van a kepezetés által.

(Folyt. köv.)

C S A R N O K.

Nápoly, 2. V. 1908.

Főtisztelendő Szerkesztő Úr!

Kedves dolgot velek cselekedni, mikor e rövid tudósítást írom úgy a hívó katolikus keresztény olvasóknak, miként azoknak is, a kik mindenben kételkednek, a mi természetfeletti, az elsők hitőkben fognak szilárdulni és ez utóbbiak némi komoly gondolkodásra nyerne tárgyat.

Nem másról, mint a Szt. Január püspök és vértanúnak halálakor felfogott vére folyóssá levéséről van szó. Szeptember havában, mikor halálának évfordulóját ünnepli az egyház és május első vasárnapjának szombatján ismétlődik e csoda évről-évre és pedig annyi századokon át. En eddig is hittém e csodában, arra többször is hivatkoztam nyilvánosan tartott keresztény oktatások alkalmával, de látni saját szememmel — habár igen vágytam e nagy kitüntetésre — ez ideig soha sem volt alkalmam azt. Most mikor a Gondviselés intézkedése folytán itt vagyok Nápolyban, elképzelhetni, mily örömmel értesültem e csoda megismétléséről itt létem alatt. Első dolgom volt tehát jödelre oly helyről gondoskodni e nagy esemény bekövetkezésékor a templomban, a honnan jól és közreél láthassam azt. Ez sikerült is. Ugyanis ez alkalommal évente ünnepélyes körmenetben rendesen e szt. vérekrékyeket átviszik a Székese gyházból a Szt. Klara hires templomába, a hol pedig rendünk tagjai képezik a pápi személyzetet. Megkértem a zardafönök Atyát tehát, hogy részemre sziveskedjék egy alkalmas helyet fenntartani. Megis tette, Isten áldja meg érte. A főoltár a templomban úgy áll, hogy hátánál egy kórus szerű térség van, amelyen van egy kis oldaloltár is, a melyen az apácák részére naponta végzik a szt. misét, de ezenfelül itt van üvegfalak által elzárt azon rostélyzat is, melynél veszik a szt. áldozást az apácák, kik egyébiránt a főoltáron végzett szt. misét saját roppant nagy kórusokból hallgatják, mert a miséző papot láthatják. Ezen főoltárnak következőleg úgy két méter hosszúságban teljesen szabadon áll közép része, s hogy léghuzam ne legyen az oltáron keresztül, ez üreg is üvegfalal van ellátva, mely azonban kinyitható. Ezen közép üvegfal mellett balfelől kaptam helyet, a honnan az oltárnál álló és a szent vér edényét kezében tartó kardinális alig egy méter közelségről an

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsiyét, megszünteti a köhögést, váládékat, éjjeli izzadást.

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerüzletekben. — Ár 6 pengőért 4. — koron.

nál jobban láthattam, mert az üvegfalnak felőlem való oldalán egy nagy üvegtábla hiányzott.

Délután 1/4 órákor siettem elfoglalni helyemet társaimmal együtt, kik közül egyik ek kollégám volt Rómából, a másik egy albániai püspök, egy másik a jezsuiták angol Provincialisa, de aztán jöttek mások is, igen sokan, úgy hogy e kis terület is ugyan népes volt, nemcsak az óriási nagy templom, ahol ember-ember hátán állott, mint szokás mondani.

Fél hatkor körülbelül érkezett meg a körmenet eleje, s míg a szt. vérekerlye megérkezett, beletelt 3/4 óra. Tudni kell u. i., hogy Nápoly városának van 74 védő főszentje, kiknek mellszobra ezüstből van kiverve, mindenkinek saját társulata, vagy rendje és most ezek közül úgy 54 szobrot hoztak ki a processiora, virágokkal, gyertyákkal felékesítve; ezek megérkezése előtt a főpapság egy része diszben már a Szt. Klára templomban várakozott, mikor tehát nagy zenező mellett az első védő szentnek Szt. Mihálynak szobrát behozták a templomba, a templom hajója elejére a főoltártól nem messze, a pontificans tömjénfüsttel tisztelte meg, ezután a templom mellékajtaján át kivitték a térre, a hol a processió visszamenetre sorakozott; aztán ugyan így hozták és tisztelték és vitték ki az 54 szobrot, s legutóljára hozták menyezett alatt a szt. véredényeket a helybeli kardinális érsek kíséretében. Amint a bitoros érsek az oltárhoz lépett, levették trónjáról a monstranciát, melyben vannak a mindkét oldalról üveggel védett, de mindenki által látható véredények, ezek egyike hosszukás, a régi porciós üvegnek felel meg, a másik gömbölyded, úgy 1/2 decis, ez felig volt kemény vérannyal. Amint ezt a monstranciát kis nyelénél fogva kezébe vette a bitoros érsek, megkezdődtek az előírt imák, de előre gyertyák előtt bemutatta az edényeket lassan körbe és oldalra forgatva, hogy láthattuk, miszerint a 2 üvegben lévő anyag szilárd, kemény, mozdulatlan. Nagy tisztelettel, őszinte ájtattal tartotta azt kezében a főpap, és igazán megható buzgósággal imádkozott maga is; időről-időre megvizsgálva az edényeket gyertya elé tartva és szomorúan jelezve, hogy még nincs csoda.

Azonban az ima tartott, mi, kik közel állottunk, a papsággal együtt imádkoztuk a szép himnuszait a vértanuknak, majd a Misererét, a Boldogságos Szűz és Mindenszentek Letenyjét, a Magnificatot; a nép imádkozott szokásos zajjal, de buzgón, úgy 35 percek láttam, hogy a kardinális lefelé fordítva az edénytartót, a vér egészen folyóvá vált, az edénynek falához tapadva elsötétítette annak oldalait s a mint fel emelte, a folyékony test természete szerint ideoda hőmpölygött. Erre jelt adott a mellette állóknak, kik szintén megyőződtek a csoda valószínűségről s egy az asszisztens kanokon által megrázott csengő szavára az egész templomban kitört a frenetikus taps s felhangzott a „Te Deum.“ Oh mily megható volt a jelenet! Maga a bitoros volt talán a legjobban meghatva, egyszerre mosolygott, szinte sirt, örvendett, de hát ki ne lett volna itt meghatva? Hát nem kézzelfogható csodáról van-e itt szó? Hát nem hitünk egy megújuló bizonyítéka hirdeti-e ebben, hogy az a hit igaz; hogy a vértanuk hite, Krisztus hite és hogy e hitnek ma is megvannak csodái. Miért? Hogy a hívő erősödjen hitében, azt becülje meg, éljen hite szerint Istennek tetsző életet; és hogy a hitetlen gondolkozók komolyan arról, miszerint ha a kijelentett hit megdicsőítésére Isten kész ma is csodáit megújítani, ezen hitet neki is szükségképpen keresnie és megtalálnia kell, mert a

tagadás nem ment meg senkit, — a ki nem hiszen, elkarhozik, — az Úr mondása.

Megjegyzem, Olaszországban a szabadkőműves testvérek összes tudosai a mult két évben mindent megpróbáltak, hogy a Szt. Január csodáit utánozzák s így nevelésgekké tegyék, de ők lettek nevelésgekké, mert bekellett vallaniok, hogy a csodát utánozni lehetetlen. De a természetes megfejtsére irányult összes törekvések is hajótörést szenvedtek. Itt 1600 éves, évenként többször ismétlődő eseményről van szó. 2-or száraz dermedt állapotban lévő anyagnak cseppfolyóssá tételéről, melyet 3-or semmiféle emberi vagy fizikai erő előidézni és ugyanazon anyaggal megismételni nem képes, sem egyszer, sem kétszer. Azonfelül ez anyag semmi emberi erő befolyása alatt nem áll, mert a vért tartalmazó edények izoláltan állnak, üvegből vannak, melyet tehát még az electrotechnikai erők sem közelíthetnek meg.

Hogy kézben tartja a püspök s talán a kéz melegétől olvad fel azt állítani lehetetlen, mert az agg kezének alig van magukhoz való melegök, s aztán egy megszáradott vérannyagot felmelegíteni és cseppfolyóssá tenni csak egyszer is évek multán próbálja meg bárki is, valjon képe, különösen ha azzal közvetlenül nem érintkezhetik miként itt is? Végül bocsáson meg futólagos és rendetlen írásomért, mert este hét órákor jöttem haza s csak futva és éjjel írhattam meg ezeket, hogy el ne késsék tudósításom.

Fr. Polykárp.

A szerkesztő üzenetei.

B. M. Futásfalvai ügyet elintéztém, legyen teljesebben nyugodt és most már . . .

B. G. Dolgozatát nem közölhetem 1) azért, hogy valaki nem bátor hitvalló, hanem bujkál s esetleg rokonszenvez a „Friss Ujság“-gal, nem lehet megtámadni, 2) csak terjessze az Új Lapot annál nagyobb lelkesedéssel, 3) azért aztán ne érzékenykedjék, még nincs meg az újságírói érzelme, de az élet küzdelmei majd megtanítják rá. Kívánok sikert az Új Lap és a Friss Ujság harcaiban. Dolgozatának címe: „Zsidó szellem magyar köpenyegben“ mindenesetre érdekes.

K. Köszönöm a folytatást, csak érdekesen és röviden, ez legyen a jelszó.

Szegesvár. A lap megy, de aztán egyéb jöjjön. Üdvözlét.

V. Ön furcsának találja, hogy egy szerzetes gyászjelentésén nem látna a keresztet s „nagy tisztelendő“-nek címezték. Mi is megütköztünk azon, de nyugodjék meg, sok furcsaság van a világon.

Sz. 264—1908. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszékben 1908. évi 5362. számú végzése következtében Filip György gyulafehérvári ügyvéd által képviselt „Julia“ takarékpénztár javára Arion Sándor és t. ellen 110 K. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1060 K. becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járás-bíróság 1908. év V. 389. számú végzése folytán 110 kor. tökéketelés és jár. erejéig Henningfalván alperesek lakásán leendő eszközésére 1908. évi május hó 23-ik napjának delután 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. május 6-án.

Papp Károly kir. bir. végrehajtó.

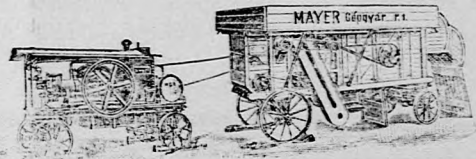
Schmidt János, Budapest, IX. Ráday-u. 40.

Speciálista bármily stílus és vallású templomrendezési tárgyak javítása különösen: modern olajlak márványozásra.

Hazai gyártmány! Kitünő munka!

**MAYER
GÉPGYÁR**

vas- és fémöntöde részvénytársaság
SZOMBATHELY-BUDAPEST,
VI. kerület, VÁCZI-KÖRÚT 61. szám.

Benzinlokomobil-cséplő-szerelvények. Stabil-benzinmotorok.
Szivógázmotorok faszén-, koks- és antracit-fűtésre, 120 HP-ig.
Mallemépítészet.
Szab. hydr. borsajtók, olajpresek és mindennemű gazdasági gépek.

Kedvező fizetési feltételek.

.. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve. ..

Papp György könyvnyomdája Gyulafehérvárt.

Legujabb könyvnyomda Alsófehérvármegyében.

Szállítója és nyomtatója:

a Nagyméltóságú és főtisztelendő erdélyi püspöki hivatalnak, a gyulafehérvári ev. ref. esperesi hivatalnak, az Erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulatnak, a Gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnak, a Gyulafehérvári kir. törvénytársaságnak és kir. ügyészségnek, Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsának, a Gyulafehérvári takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári népbank részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári „Julia“ takarékpénztár részvénytársaságnak, a Gyulafehérvári püspöki elemi és polgári leányiskolának, a Gyulafehérvári állami elemi és Gyulafehérvári iparos és kereskedő tanonciskolának, a Gyulafehérvári kir. közjegyzői hivatalnak, az összes ügyvédi irodáknak, a gyulafehérvári és vidéki nagyobb kereskedő cégeknek, a Gyulafehérvári „Johanna“ gőzmalomnak, a Zalatnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskolának, a Zalatnai takarékpénztár részvénytársaságnak stb. és az erdélyrési róm. kath. lelkesi hivatalok egy nagyobb részének.

♣♣♣♣♣♣ **Állandó kiadványai:** ♣♣♣♣♣♣

KÖZMŰVELŐDÉS

Politikai, társadalmi, rk. vallásirodalmi és szép-
* * * * * irodalmi heti közlöny. * * * * *

Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat
tulajdonában.

XXX-ik évfolyam.

Gyulafehérvári Hirlap

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági
* * * * * hetilap. * * * * *

Saját tulajdonában.

XXVI. évfolyam.

Erdélyi Oltáegyes. Lap

Az oltáregyesületek hivatalos közlönye. V. évfolyam.

Megjelenik füzet alakban havonként egy-
szer ki nyomtatott iv terjedelemben.

Előfizetési ára egész évre 2 korona.

E nyomdában jelentek meg továbbá és kaphatók a következő művek:

PÜSPÖKMEGYEI ZSINAT.

Írta: Forster János, szentszéki tanácsos.

Háromszáztizenkét sűrűn nyomtatott oldalon tájékoztat ezen, az olvasó külön észrevételeinek feljegyzésére szolgáló margóval ellátott vastag füzet a megyei zsinat megtartásának módjáról és szükséges előkészületeiről, az erdélyi speciális viszonyok tekintetbe vételével, a következő tartalom-jegyzék szerinti sorrendben: Előszó. — A zsinatról általában. — Megyei zsinat Erdélyben 1822-ik évben. — A kolozsvári 1848. évi zsinat. (?) — A megyei zsinat előkészítése, — összehívása, — helye és ideje, — tagjai, — hatásköre, — tisztviselői. — A zsinati ügymenet leírása. — A zsinat tárgyalási anyagáról. — A hitigazságok hirdetése. — A prédikálás, hitoktatás. — A szentségek. — A kereszttség. — A bérnálás. — Az Eucharistia. — A bűnbánat. — Az utolsó kenet. — Az egyházi rend. — A házasság. — A papság tökéletes élete. — A testületi tisztesség. — A pap háztája. — Testületi szellem. — A zsinat egyéb teendői. — A szerzetesek ügye. — A hívő nép erkölcsi nevelése. — A hivatalos ügykezelés. — Az egyházi bíráskodás. — Zárószó.

A füzet ára 2 korona. Bérmentes küldéssel 2 kor. 20 fillér.

Intenciók könyv.

(Liber intentionum.)

A szentmisék naponkénti folytatólagos végzésének kimutatására szolgáló rovatos könyv akár egyes áldozároknak, **ad personam**, akár nagyobb egyházak vagy szerzetestestületek sekrestyeigazgatói számára.

- Ára 1 kor. 60 fillér, portómentes küldéssel 2 korona. -

Az élet értéke és jelentősége.

Bilczewski József lemergi püspök körlevele a középiskolai tanulókhöz. Ford. Szporni János, főgimn. tanár.
Ára 20 fillér.

A gyermekek házi neveléséről.

Írta: Bálinth György.

Ára 10 fillér.

Papi nyugdíj könyvecske. Ára 20 fillér.

Lelkészi hivatali nyomtatványok, püspöki, esperesi, lelkészi címmel nyomtatott levélpapírok, levélborítékok stb. stb. nagyraktára.